

CHUYỆN LẠ VÙNG

CHUYỆN LẠ VÙNG

HOA-THỊNH-ĐỒN

Ngô-Nấm

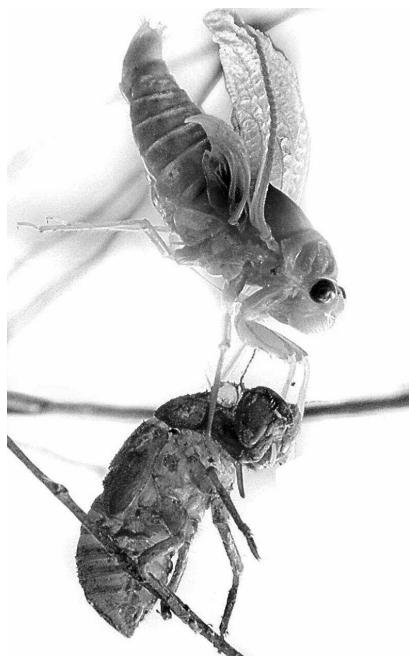

D.C... có gì lạ... không anh ?

Thưa rằng có. Đặc biệt mùa hè năm nay, năm 2004, có vài hiện tượng lạ lùng sôi nổi trên trời dưới nước. Đó là sự xuất hiện của con ve và con cá, một thời sự có thật, không phải là chuyện trong thơ ngụ ngôn “con ve và con kiến” của Jean De la Fontaine. Mấy tuần qua, trong lúc “**Ve Brood X**” là ca-sĩ đem niềm hân-hoan tung-bừng đến cho giới trẻ học-sinh thì “**Cá Snakehead**” là ngư-tặc gây kinh-hãi xôn-xao cho giới sinh-vật-học và nhà chức trách vùng thủ-đô này.

Loài **Ve Brood X** là một sinh vật có tiến trình sinh hóa kỳ lạ nhất trên hành tinh này, cứ 17 năm chúng xuất hiện một lần, và chỉ cư ngụ ở vùng Hoa-Thịnh-Đồn và mấy Tiểu Bang miền Đông Bắc Hoa-Kỳ mà thôi. Đây là lần thứ hai tôi gặp gỡ chúng nó, lần đầu là vào năm 1987. Brood X là côn trùng sống

lâu dài nhất trong giai đoạn còn là con nhộng hay ấu trùng, nó nằm lì sâu gần 50cm dưới mặt đất một thời gian dài đằng đằng 17 năm trời, hút nhựa rễ cây để sống. Chúng tính toán về tuần-hoàn của vũ-trụ thế nào mà vừa đúng cuối năm thứ 17 là đồng loạt hàng tỷ ấu trùng ve đào địa đạo, dùng kính bằng ngón tay, để trồi lên mặt đất tái xuất giang hồ! Ấu trùng ve bò lên các thân cây và bắt đầu lột xác bằng cách tẽ hai ở trên lưng, chui lách ra khỏi vỏ, rồi từ từ mọc cánh, và...chỉ trong vòng vài giờ là trở nên con ve trưởng thành bay được, múa hát được, để bắt đầu... “đi ve”!

Ve sâu lớn bằng con châu chấu, có đôi mắt lồi màu đỏ, đôi cánh trong suốt màu đà và có gân. Ngoài ra, ve Brood X còn có thêm ba con mắt rất nhỏ lấp lánh ở đỉnh đầu, thật quái lạ! Từ lòng đất ra ánh sáng, ve chỉ biết có vũ trụ riêng của chúng, hiền từ ngây thơ, không phá phách châm đốt, mà cũng không có bản năng tự vệ, chẳng biết sợ kẻ sát hại vì chưa một lần có kinh nghiệm sống, đến khi biết thì đã quá trễ, đem thân làm mồi cho chó mèo chim chóc “xoi tái”. Sinh tồn của giống ve là do sinh-sản nhiều mà bù lại; cho dù “mười phần chết bảy còn ba, chết hai còn một, ve ta vẫn đây”.

Hàng tỉ con ve ở vùng này đã tràn ngập trên các tàng cây cao, đặc biệt là cây sồi và cây phong và bắt đầu ngân nga trở nhạc ồn ào. Nhạc này là tiếng tỏ tình của các chàng ve gọi mời tán tỉnh các nàng ve suốt ngày từ sáng tinh sương cho đến lúc chiều tà không mỏi mệt; vào trưa hè trời càng nóng thì tiếng nhạc lại càng réo rất thiết tha hơn! Các nàng ve e thẹn không cất tiếng hát, nhưng lại đáp ứng bằng cách đập đôi cánh, nhảy múa, nhảy điệu lambada chẳng? Theo các nhà sinh-vật-học thì Brood X cũng có nhiều loại, nên tần-số của tiếng ca, nhịp phách của điệu múa là tín hiệu để chúng tìm đến với nhau cho đúng bạn tri âm. Ôi!..dù là loài côn-trùng cũng phải “sắc cảm hòa hợp” mới nên duyên kết thành tri-kỹ lứa đôi!. Qua tuần trăng mật, mau lắm, nàng ve sinh hạ độ 400 trứng trên các nhánh cây nhỏ. Thế rồi...sau khi xong bổn phận bảo vệ giống nòi giòng họ nhà ve, các vợ chồng ve đều xác xơ, nghỉ ca, bỏ múa và rơi rụng tả tơi như lá mùa thu để trở về với cát bụi, vô thường; xong một chu kỳ sinh tử 17 năm âm địa và 1 tháng ở dương thế của loài ve! Trứng kia, sau 7 tuần nở thành ấu trùng, nhỏ bằng con kiến mền, rơi xuống đất, rồi từ từ ấu trùng này đục xuống lớp đất sâu và mai phục ở đó, kiên nhẫn đợi chờ...đợi chờ.. lê thê 17 năm tròn cho một chu kỳ khác.

Nhạc cụ của ve chính là cái bụng rỗng như màn trống, cặp gân ở bụng rung với tần số cực mau và cực mạnh phát ra âm thanh dội vào màng bụng, khuếch âm lên thành tiếng kêu to đến “điếc tai điếc óc”, hay nói theo vật-lý là cường độ âm-thanh đến 90 decibel mỗi con. Tiếng ca của ban đại-hợp-xướng hàng vạn ca sĩ tí hon này hợp lại từ trên cây cao, đã phát ra một âm lượng cực lớn, vang dội truyền xa đến cả nửa cây số ngàn. So sánh về tiếng kêu, có người nói như tiếng máy bay phản lực rít lên khi lướt qua đỉnh đầu, như tiếng máy xấp cở cũ rích của nhà hàng xóm, như tiếng tàu điện ngầm đang râm-rộ tiến tới nhà ga...Riêng tôi nhận xét thì tiếng ve kêu vo vo, rờn rợn chói tai này giống như tiếng đĩa bay UFO từ hành tinh nào đó xâm ngập địa cầu mà chúng ta thường nghe thấy trong phim Star Trek vậy.

Tôi ngạc-nhiên và thích-thú thuở ban đầu khi đoàn quân tiên phong của Brood X mới xuất hiện ô-ạt trở lại sau 17 năm im hơi vắng bóng, nhưng nay tôi không còn nồng nhiệt chào đón chúng nữa. Mấy tuần nay tôi không ra vườn nằm lên võng hóng mát và nghe chim hót được, cookout thường lệ vào cuối tuần cũng phải hoãn vì các chú ve chẳng nề-nang ai, cứ sà xuống đậu lên vai lên áo, lên ghế bàn picnic, đó là chưa nói chúng có thể tình nguyện dán thân cho thêm gia vị vào đồ ăn. Mỗi sáng tôi phải quét thêm vườn sau vì xác ve nằm la liệt, mỗi chiều tôi phải vớt chúng nổi bồng bênh phiêu dạt trong hồ cảnh. Quanh gốc mấy cây phong, cây sồi trong vườn là cả đồng võ của ấu trùng ve sau khi chúng lột xác bỏ lại, thọt nhìn như đồng võ đậu phụng vậy .

Nhận xét của tôi sau đây chắc không chủ quan, không thiên lệch vì nặng lòng hoài niệm về một thời niên thiếu hay nhớ đến cố hương, là... *ve ca-sĩ ở Việt-Nam hát hay hơn ca-sĩ*

Brood X ở đây nhiều lắm!!

Loài ve ở Việt-Nam, theo các nhà sinh-vật-học là thuộc giống

“dogdays”, chúng xuất hiện đều hằng năm, có tiếng kêu thanh hơn và đều-dặt véo-von hơn. Làm sao quên được tiếng ve sàu réo-rất trên hàng phượng-vỹ ở sân trường báo tin sắp đến ngày bãi học, trong không khí rộn-rã huyền não thật dễ thương, khi lớp lớp vang lên “khúc ca mùa hè”; và tiếng ve râm-ran trên vườn nhãn, vườn mít ở thành nội Huế. Tiếng ve sàu ngân lên lúc khoan lúc nhặt theo cơn gió thoảng đứ-hiu; lúc trầm lúc bổng, nghe đều dặt trong không

gian im vắng của trưa hè. Ve ở quê nhà ngân lên với một âm-giai cao và êm dịu như những khúc tình ca ngọt-ngào truyền cảm trong nhạc điệu tango, slow của Văn-Cao, Phạm-Duy... với Thiên-thai, Ngâm-ngùi...Nơi đây, ve kêu âm-ĩ với giọng ô-ô như nhạc điệu mambo-rock, quay cuồng nhún nhảy của Michael-Jackson và... “đục như tiếng suối mới sa nửa vôi”!

Từ bao thế-kỷ, tiếng ve kêu là nguồn cảm hứng thích-thú cho biết bao nghệ-sĩ trên thế gian này sáng tác thơ nhạc. Thuở học-trò ai cũng có học bài thơ ngụ-ngôn La Cigale et La Fourmi của đại văn hào Pháp, Jean De la Fontaine :

*“ La Cigale, ayant chanté tout l’été.
Se trouva fort dépourvue
Quand la bise fut venue.....”*

Chú ve ca hát ngêu ngao suốt ngày, không lo làm ăn, thế rồi...thu đông gió lạnh thổi về, chú ve nghèo đói xác-xơ, phải lê lét đến nhà chị kiến ở hàng xóm xin vay mượn ít hạt gạo để sống qua con đói kém, hẹn sẽ trả đủ vốn lẫn lời, và bị chị kiến mĩa-mại. Chị kiến với tách cần cù, ngày đêm lo vận tải lương thực “tích cốc phòng cơ”, chất chứa vào kho cao. Có bao giờ ta thấy kiến đứng yên nghỉ-ngơi đâu! Ngụ-ngôn này được dịch ra văn vần, văn xuôi trong “Luân-lý Giáo-khoa thư” đã có dấu ấn sâu đậm trong các tâm hồn trẻ, tác dụng khuyến dạy chăm-chỉ học-hành. Thi-sĩ Saren của Nhật-Bản tả tiếng ve kêu dội lên chín tầng mây thật khá chính xác :

*“ Fathomless deepens the heat;
The ceaseless shrilling of cicadas mounts,
Like hissing fire,
Up to the motionless clouds.....”*

Ve thật đáng yêu và Ve cũng đem đến vài trở ngại bất khả tiên liệu trong mấy tuần nay ở vùng thủ-đô Hoa-Thịnh-Đốn. Đặc biệt các cô cậu học-sinh ở lứa tuổi 13,17 thì đây là lần đầu tiên trong đời được trực tiếp nghe thấy nên đã say đắm với bạn lạ này. Bị quuyền rũ, mấy ngày

đầu nhiều cô cậu bỏ lớp học ra vườn tìm thăm ve. Nhiều trẻ lại bắt ve bỏ vào chai hộp đem theo đến trường chơi như trẻ Việt-Nam chơi đế mèn. Tài xế xe school bus phải tạm ngưng xe vào vệ đường không thể lái được vì cả xe học-sinh nhón nháo Cicada! Cicada! Cô Rosalinda ở Bethesda đang lái chiếc Lexus vào buổi chiều mát, cô bấm kiển xe xuống để thưởng thức tiếng nhạc lạ từ lùm cây và để hưởng gió mát thì một chú ve vô tình bay lọt qua khung cửa xe đậu vào mặt cô. Bất ngờ quá, cô hoảng lên và phản ứng tự nhiên là thả một tay để đập vào con vật, làm chao tay lái, xe leo lên lề tông vào làm gãy trụ nước cứu hỏa để nước phun ra ngập lai láng đường sá! Cảnh-sát không phạt, hai bên nhìn nhau “cười trừ” vì lỗi về con ve. Các chương trình nhạc hòa tấu ở các công viên cũng phải tạm hoãn, vì tiếng ve kêu bốn bề trên các lùm cây sẽ nhận chìm tiếng trống tiếng kèn ở trên sân khấu. Các nhà hàng có bàn ăn lộ thiên cũng phải dẹp bớt vào bên trong. Bà cụ già gốc người Hòa-Lan ở cạnh nhà tôi trách móc cái bầy quý sứ cicadas đã làm cụ mất ngủ mấy tuần nay. Tôi an ủi và chúc cụ còn tái ngộ cicadas một lần nữa vào năm 2021, lúc đó tại cụ cũng lãng nhiều, trước khi cụ lên tàu trở về bên kia....

Brood X xuất hiện cũng nảy sinh vài dịch vụ kinh doanh hợp thời hợp cảnh. Loại áo cánh “T shirt” có in hình mấy con Ve sấu là thời trang mới-mẻ cho các cô cậu học-sinh, giá bán dù tăng gấp ba lần vẫn bán được cả ngàn cái mỗi ngày. Anh chàng Dennis Ray thật bén nhạy, lanh trí, đã nảy ra một sáng kiến kinh doanh thật độc đáo, trong cách chế ra cái kim gút trang sức ở áo, gọi là “Cicada shell pin” bằng cách lượm vỏ con ve nhộng có đầy đủ chân đầu đem về nhúng vào dung dịch nhũ kim, rồi đánh bóng, đính thêm kim găm đem bán mỗi cái 30 US, món hàng “đã chiến” và thời-đại này đã bán ra được mấy trăm cái trong ba tuần qua . Vỏ xác ve khô mà đất như “tôm tươi”. Thời trang tuyệt mỹ! Qua đài phát thanh “Việt-Nam Hải-Ngoại” tôi nghe có vài đồng hương bắt ve về chiên bơ để nhấm-nháp! thường thức món lạ hiếm có và còn dự trữ vào tủ đông lạnh để nhậu lần lần về sau. Người

Nhật, người Hoa thì phơi khô ve để dùng như một vị thuốc. Đùng bắt chước mấy tay lãng-tử, bạc mạng, thách nhau ăn mấy chục con ve sống rồi phải vào nằm bệnh viện vì bị rắc rối về đường tiêu hóa, vì sau mấy ngày ve phơi nắng đôi cánh của nó cứng như plastic. Ai có ngẫu-húng cầu-kỳ thì hãy ăn kẹo ve chocolate. Đại khách-sạn Ritz-Carlton đã thức thời biến chế ra chocolate với hình dáng con ve, lõi cuốn được rất nhiều thực khách, cung cấp không kịp, nên ông giám-đốc nhà hàng phải hứa hẹn là sẽ có món kẹo bất ngờ khác, đó là kẹo “cá đầu rắn”...

Snakehead! Snakehead!..

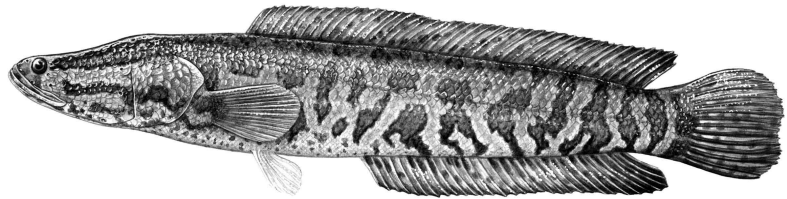
Lại chuyện ly kỳ về cá đầu rắn. Maryland và Virginia ở hai bên bờ giòng Potomac nay đang xôn xao với bọn “ngư tặc” này. Giới truyền thông loan tin báo động, và nhà chức trách bố cáo truy tầm kèm theo hình con cá snakehead cho dễ nhận diện hung thủ, đem niêm-yết ở các bến sông, ở chỗ ngồi câu cá nơi các ao hồ trong vùng Hoa-Thịnh-Đồn, để kêu gọi và treo giải thưởng cho ai bắt được bọn ngư tặc này.

Vậy cá đầu rắn trông như thế nào? Chúng từ đâu đến? Đã gây biến động gì mà nhà chức-trách ở Bộ Tài-Nguyên Thiên-Nhiên (Natural Resources) đề cao cảnh giác rầm rộ thế này, và đặt chúng ra ngoài vòng pháp luật.

Kết quả điều tra cho biết Snakehead là “ngư ngoại lai”, không phải “ngư bản xứ”, đã vượt biên di cư bất hợp pháp. Thật điên đầu! Cá này gốc Á-

Đông, có ở Trung-Hoa, Đại-Hàn, Nam-Dương, Mã-Lai, Nga, (Việt-Nam tôi không dính dáng trong vụ này). Cá tươi sống được cho nhập cảng vào đây để làm món cá hấp đặc biệt ở tiệm ăn Tàu. Người Hoa cho cá hấp này là một món cao lương mỹ vị vì cá có thịt thơm ngon, và họ tin món ăn này có thể trị nhiều thứ bệnh. Giả thuyết được đưa ra là có người đem vài con cá nhỏ về nuôi chơi trong hồ cảnh, hay

nuôi để sinh-sản kinh doanh, đến khi thấy chúng quá lớn, phá phách hồ cảnh, nên chán chê, tống cổ ra sông hồ cho lưu đày biệt xứ. Ngờ đâu...họ đã thả hồ về rừng! Được phóng thích, cá này lớn mau, sống mạnh, sinh sôi nảy nở, đánh phá tàn sát các thủy-sinh khác, gây nguy hại cho môi trường sinh-thái ở trong vùng nên cơ-quan bảo vệ tài-nguyên thiên-nhiên phải lo phòng ngừa hậu hoạn.

Được gọi là cá đầu rắn, vì đầu cá giống y hệt đầu rắn. Cá có thân dài hình ống, khi lớn có thể dài đến gần cả một thước, vảy màu nâu sẫm, vân vện, miệng rộng có răng lớn như răng nanh của chó. Đặc biệt loài cá này có thể thở không khí trên cạn, sống ngoài nước được